MALTA

QORTI CIVILI

(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF

ROBERT G MANGION

Seduta tat-2 ta' Lulju, 2015

Citazzjoni Numru. 113/2013

A B C

vs

D E; Direttur tar-Registru Pubbliku

u permezz ta' digriet datat 24 ta' Settembru 2013

A G giet kjamata fil-kawza

Il-Qorti,

Rat ir-rikors tal-attrici pprezentat fit-12 ta' Gunju 2013 li permezz tieghu ppremettiet u talbet is-segwenti:-

“Illi l-attrici twieldet nhar is-26 ta' Lulju 1970.

Illi ghalkemm fic-Certifikat tat-Twelid missier l-attrici huwa indikat bhala "unknown" ossia "mhux maghruf", il-minuri giet koncepita waqt relazzjoni twila illi omm l-istess attrici, A G kellha ma' l-intimat D E.

Illi D E kien jikkoabita ma' omm l-attrici ghal diversi snin u mir-relazzjoni taghhom twieldet ukoll tifla ohra, Sandra Oulaiwi li twieldet fit-8 ta' Mejju 1974.

Illi D E kien prezenti fil-hajja ta' l-attrici mit-twelid u ghall-ewwel snin ta' hajjitha kien adirittura jikkoabita maghha u ma' ommha kif ukoll rna' ohtha Sandra, bint l-istess D E. Dan sakemm kellha hdax-il sena.

Illi D E qatt u fl-ebda mument ma cahad il-paternita, anzi, accetta l-istess stat ta' fatt u kien fattwalment jghix ma' omm l-attrici, l-attrici u ohtha bhala familja.

Illi is-socjeta' kienet u ghadha konsapevoli dwar dan u huwa fatt maghruf illi l-attrici hija bint l-intimat E. L-attrici hija maghrufa bhala bint D E.

Illi sfortunatement, meta r-relazzjoni bejn omm l-attrici u E intemmet, E ma baqax parti jghix ma' omm l-attrici izda ghal madwar sentejn huwa kien baqa' jmur izur lilha, lil ommha u lil ohtha Sandra kull gimgha. Il-kuntatt inqata’ meta eventalment izzewweg lil A E.

Illi E sussegwentement kellu relazzjonijiet ohrajn u izewweg u kellu t-tfal minghand persuna ohra li ghadu maghha sa llum. Kien wara li zzewweg li l-kuntatt ma' l-attrici spicca.

Illi ghalkemm l-attrici sejhet lill-intimat E sabiex jirrikonoxxiha bhala bintu naturali permezz ta' ittra legali datata 23 ta' April 2013 u ittra ufficjali sussegwentement intavolata, huwa baqa' inadempjenti.

Ghaldaqstant ir-rikorrenti filwaqt li taghmel riferenza ghas-suespost titlob li dina l-Onorabbli Qorti joghgobha:

1. Tiddeciedi u tiddikjara illi D E huwa l-missier naturali ta' l-istess attrici A B C nee' G, okkorendo bl-opera ta' esperti u mezzi xjentifici

2. Tordna l-korrezzjoni tac-certifikat tat-twelid tal-minuri A B C nee G, billi fil-kolonni fejn hemm indikat il-konnottati relattivi ghal missier il-minuri, jigu kkancellati l-kliem, "Unknown Father" mill-kolonna ta' l-"Isem u Kunjom Missier it-tarbija" u jigu sostitwiti bil-kliem "D E" u l-konnotati kollha tieghu."

Rat ir-risposta guramentata tal-konvenut D E li permezz taghha eccepixxa u ssottometta s-segwenti:-

1. " Illi preliminarjament il-gudizzju mhuwiex integru peress li omm l-attrici mhijiex parti fil-kawza. Il-ligi tesigi illi omm il-wild imwieled barra miz-zwieg tkun parti f'kawza biex tigi stabbilita il-paternita;

2. Illi l-pretensjonijiet tal-attrici huma infondati fil-fatt u fid-dritt u ghalhekk it-talbiet attrici ghandhom jigu respinti bl-ispejjez kontra l-attrici stante li ghalkemm l-intimat kellu relazzjoni ma' omm l-attrici din qatt ma' kienet relazzjoni serja anki ghaliex fl-istess zmien omm l-attrici kellha diversi relazzjonijiet ma' rgiel ohra;

3. Illi l-esponenti jichad li huwa kellu relazzjoni serja ma' omm l-attrici u fil-fatt meta bdiet ir-relazzjoni huwa kien ghadu guvni ta' sittax il-sena minorenni filwaqt li omm l-attrici kienet diga maggorenni u diga kellha tifla minn relazzjoni ohra;

4. Illi l-esponenti qatt ma' kellu r-residenza tieghu f'dik ta' omm l-attrici u dan il-fatt jista’ jigi ikkonfermat kemm mir-registru elettorali u kemm mill-karta tal-identita tal-intimat;

5. Illi l-esponenti qatt ma' kellu ghalfejn jichad jew jaccetta il-paternita ghax din il-kwistjoni qatt ma qamet qabel ircieva ittra f' April ta' din is-sena u meta gie notifikat b'dan ir-rikors guramentat. Fil-fatt huwa stramb kif din il-kwistjoni qamet issa meta l-attrici ghandha tlieta u erbghin sena u huwa lahaq l-eta tal-pensjoni;

6. Illi l-esponenti iltaqa’ rnal-mara li ghandu illum, cioe A E fis-sena 1978 u fil-fatt izzewweg lil A E disa' snin wara fis-sena 1987 u llum ghandu zewgt itfal maggorenni;

7. Illi l-uniku skop ta' dan ir-rikors wara tant zmien huwa sempliciment biex johloq inkwiet familjari gravi lill-esponenti;

8. Illi l-esponenti jichad li qatt kellu xi kuntatt mal-attrici f'dawn l-ahhar erbghin sena;

9. Illi l-esponenti qieghed jikkontesta t-talbiet attrici u fi kwalunkwe kaz m'ghandux ibati l-ebda spejjez f'din il-kawza.”

Rat ir-risposta tad-Direttur tar-Registru Pubbliku fejn eccepixxa:-

1. Illi l-esponent jistqarr li hu m'huwiex edott mill-fatti li gew iddikjarati fir-rikors guramentat u ghalhekk ghal dak li ghandu x'jaqsam mal-mertu tal-kaz inkwistjoni huwa jirrimetti ruhu ghar-rizultanzi istruttorji ghalkernrn f'dan l-ambitu l-esponent umilment jitlob lil din l-Onorabbli Qorti sabiex tordna lill-partijiet koncernati jissottomettu ruhhom ghat-testijiet genetici kif provdut fl-Artikolu 100A tal-Kap 16 tal-Ligijiet ta' Malta;

2. Illi finalment dejjem minghajr hsara ghal fuq espost, l-esponent jissottometti li fi kwalunkwe kaz l-azzjoni tar-rikorrent m'hijiex attribwibbli ghal xi ghemil jew nuqqas ta' agir tal-esponent u kwindi huwa m'ghandux jigi assoggettat ghall-ispejjez tal-kawza istanti;

Rat id-decizzjoni in parte taghha moghtija fid-9 ta' Ottubru 2014 li l-parti dispozittiva taghha hija s-segwenti:-

"…………. bis-sahha tal-Artikoli 70A u 100A tal-Kapitolu 16 tal-Ligijiet ta' Malta,

1) Tordna li jittiehdu kampjuni ghall-finijiet ta' testijiet xjentifici u genetici minn fuq il-persuna tal-attrici A B C, minn fuq il-persuna ta' omm l-attrici, il-kjamat in kawza A G, u tal-konvenut D E.

2) Tinnomina ghal dan il-ghan lil Dr Marisa Cassar, a spejjez provvizorjament tal-attrici, sabiex (a) televa kampjuni minn fuq il-persuna tal-attrici A B C, minn fuq il-persuna ta' omm l-attrici, il-kjamat in kawza A G, u minn fuq il-persuna tal-konvenut D E.u (b) tipprepara u tipprezenta rapport tad-DNA.

3) Tordna ghalhekk lill-attrici, lill-kjamat in kawza u lill-konvenut Azzoaprdi sabiex sa mhux aktar tard minn xhar millum jipprovdu kampjun genetiku lil Dr Marisa Cassar ghall-finijiet tat-testijiet tad-DNA u ghal dan il-ghan tordnalhom sabiex fi zmien l-imsemmi terminu jattendu separatament fil-klinika ta' Dr Marisa Cassar fil-jiem u hinijiet li jigu indikati minn Dr Marisa Cassar. Il-Qorti tawtorizza lill-Avukati tal-partijiet ikunu prezenti ghal dawn l-appuntamenti u ghalhekk tidderiegi lil Dr Cassar sabiex lill-Avukati tal-partijiet tinformhom fi zmien adegwat bl-appuntamenti rilevanti.

4) Tordna li flimkien mar-rapport tad-DNA Dr Marisa Cassar tipprezenta kopja awtentikata tal-karta ta’ l-identita’ tal-persuni li minn fuqhom tkun ipprelevat il-kampjuni imsemmija.

5) Tordna li kopja ta’ din id-decizzjoni tigi notifikata lil Dr Marisa Cassar, lill-konvenut E u lill-kjamat in kawza a kariku tal-attrici u dan bil-mezz tal-purtier jekk hemm bzonn wara l-hinijiet legali.”

Rat il-provi mressqa mill-partijiet inkluz it-testimonjanza tal-partijiet u x-xhieda prodotta kif ukoll il-prova xjentifika tad-DNA.

Rat l-atti.

Rat li l-kawza thalliet ghas-sentenza.

Ikkonsdirat.

L-Azzjoni Attrici.

L-azzjoni attrici hija msejsa fuq l-**Artikolu 86A tal-Kapitolu 16 tal-Ligijiet ta’ Malta** li jipprovdi illi:

(1) L-omm ta' iben imnissel jew imwieled barra miż-żwieġ li ma jiġix magħruf mill-missier, u ***dak l-istess tifel****, jistgħu f'kull żmien iressqu talba ġudizzjarja biex tiġi stabbilita l-paternità tat-tifel u biex il-qorti tordna r-reġistrazzjoni ta' dik il-paternità fl-atti tal-istat ċivili relattivi.*

Artikolu 70A tal-Kap. 16 jipprovdi illi:-

(1) Meta tkun meħtieġa l-kjarifika tal-parentela naturali tat-tifel - (a) il-missier jista' jeħtieġ lill-omm u lit-tifel; (b) l-omm tista' teħtieġ lill-missier u lit-tifel; (ċ) it-tifel jista' jeħtieġ liż-żewġ ġenituri; u (d) l-allegat missier naturali jista' jeħtieġ lir-raġel, lill-omm u lit-tifel, li jagħtu l-kunsens tagħhom għal test ġenetiku dwar il-paternità u li jaċċettaw li jitteħdilhom kampjun ġenetiku xieraq għat-test skont id-dispożizzjonijiet tal-liġi viġenti.

(2) Meta jsir rikors minn persuna li għandha dritt tikkjarifika, il-Qorti Ċivili (Sezzjoni tal-Familja) għandha tissostitwixxi l-kunsens li ma ingħatax u għandha tordna li jittieħed il-kampjun.

(3) Il-Qorti Ċivili (Sezzjoni tal-Familja) għandha tiċħad it-talba sakemm il-kjarifika tirriżulta f'effett kontrarju konsiderevoli għall-aħjar interessi tat-tifel minuri, liema effett ma jkunx raġonevoli għal dak it-tifel minuri, ukoll meta wieħed jikkonsidra l-ansjetajiet tal-persuna li għandha d-dritt għall-kjarifika.

Arikolu 100A tal-Kap. 16: '*F'kawzi li ghalihom jaghmel riferenza dan is-Sub-Titolu, il-qorti tista' minghajr hsara ghal kull prova li jistghu jgibu l-partijiet skont il-ligi tehtieg lill-partijiet biex jissottomettu ghal examijiet kif imsemmija fl-artikolu 70A, u fl-istess mod u fl-istess cirkostanzi.*'

Artikolu 92 tal-Kapitolu 16 tal-Ligijiet ta’ Malta jipprovdi *inter alia* illi f’kazijiet simili ghal dawk in dizamina, il-Qorti ghandha d-diskrezzjoni illi tordna li l-persuna li l-att tat-twelid taghha jkun ser jigi emendat tibqa’ zzomm il-kunjom li kienet iggib sa dakinhar.

L-Eccezzjonijiet tal-Konvenut D E.

Fl-ewwel eccezzjoni tieghu il-konvenut E eccepixxa li l-gudizzju mhux integru peress li l-attrici ma nkluditx lill-ommha bhala konvenuta. Din l-eccezzjoni giet sorvolata permezz tad-digriet tal-24 ta’ Settembru 2013 li permezz tieghu kkjamat in kawza lil A G, omm l-attrici.

Fit-tieni eccezzjoni tieghu il-konvenut E eccepixxa illi ghalkemm fiz-zmien il-koncepiment tal-attrici huwa kellu relazzjonijiet intimi ma’ omm l-attrici, jghid li fl-istess zmien omm l-attrici kellha wkoll relazzjonijiet intimi ma’ terzi. Minn ezami tal-provi prodotti ma jirrizultax li l-omm l-attrici kellha relazzjonijiet ohra kif qed jallega l-konvenut. Fl-affidavit tieghu il-konvenut jghid illi meta beda jiffrekwenta lill-omm l-attrici huwa kellu biss hmistax-il sena, pero’ jirrizulta illi meta twieldet l-attrici l-konvenut E kellu dsatax-il sena. Jirrizulta wkoll illi erba’ snin wara t-twelid tal-attrici, omm l-attrici kellha tarbija ohra li fi proceduri gudizzjarji ohra irrizulta li l-konvenut E huwa wkoll il-missier. Din l-eccezzjoni hija ghalhekk infondata. Fi kwalunkwe kaz il-fatt li saret il-prova tad-DNA li ccertifikat lill-konvenut E bhala missier l-attrici, anke kieku rrizulta li fiz-zmien rilevanti omm l-attrici kellha relazzjonijiet intimi ma’ terzi persuni, tali cirkostanza ma kenitx tkun ta’ ostakolu legali ghall-akkoljiment tat-talbiet attrici.

It-tielet eccezzjoni tal-konvenut E hi fis-sens illi huwa qatt qabel ma kellu ghalfejn jichad jew jaccetta il-paternita' tal-attrici ghaliex isostni li kien biss recentement li gie mitlub sabiex jirrikonoxxi lill-attrici meta l-attrici ghandha tlieta u erbghin sena u hu lahaq l-eta' tal-pensjoni. Fir-rigward ta' din l-eccezzjoni issir referenza ghall-artikolu 86A tal-Kap. 16 li jipprovdi illi l-azzjoni attrici tista' tigi intavolata mill-iben jew mill-bint "f'kull zmien". Gialadarba l-ligi tipprovdi espressament illi l-azzjoni odjerna ma hiex soggetta ghall-ebda terminu ta' preskrizzjoni, l-ilment tal-konvenut E ma hux legalment fondat. Dak li minnu jilmenta l-konvenut E jista' jigi applikat bl-istess mod fil-konfront tieghu. Kien perfettament konsapevoli illi l-kjamat in kawza A G kellha tarbija fiz-zmien li hu kellu relazzjonijiet intimi maghha u meta gia' kellu dsatax-il sena u ghalhekk ma kien hemm xejn x'jimpedih milli jassumi r-responsabbiltajiet tieghu ta' missier. Ghalhekk din l-eccezzjoni hija wkoll infondata.

Eccezzjoni ohra tal-konvenut E hi fis-sens illi jimputa lill-attrici li l-uniku skop taghha huwa li "semplicement biex johloq inkwiet familjari gravi lill-esponent". Il-Qorti ezaminat sew l-affidavit tal-konvenut E u semghat il-kontro-ezami tieghu. Il-Qorti minghajr ebda ezitazzjoni tiddikjara illi tali eccezzjoni m'ghandha l-ebda fondament legali. Il-fatt li azzjoni gudizzjarja tohloq inkwiet ma jirrendix tali azzjoni improponibbli. Fil-kamp tal-filjazzjoni hemm provdut li l-Qorti ghandha s-setgha li tichad talba ghal dikjarazzjoni ta' paternita' jekk jirrizulta 'effett kontrarju konsiderevoli lit-tifel"

Artikolu 70A (5) tal-Kap. 16

(3) Il-Qorti Ċivili (Sezzjoni tal-Familja) għandha tiċħad ittalba sakemm il-kjarifika tirriżulta f'effett kontrarju konsiderevoli għall-aħjar interessi tat-tifel minuri, liema effett ma jkunx raġonevoli għal dak it-tifel minuri, ukoll meta wieħed jikkonsidra lansjetajiet tal-persuna li għandha d-dritt għall-kjarifika.

Tenut kont li l-konvenut ma jikwalifikax bhala “it-tifel minuri”, l-Qorti hi prekluza milli tiehu in konsiderazzjoni l-effett li sentenza ta’ filjazzjoni jista’ jkollha fuq il-missier bijologiku.

Fl-ahharnett il-konvenut jeccepixxi illi tenut kont tal-fatt li l-attrici hadet passi kontra tieghu tant snin wara li ghalqet l-eta’ ta’ tmintax-il sena, m’ghandux ibati spejjez. Fil-fehma tal-Qorti il-fatt li l-attrici damet ma intavolat il-kawza odjerna ma jezonerax lill-konvenut E mir-responsabbilta’ fir-rigward tal-ispejjez gudizzjarji. Huwa gust illi ghall-ispejjez gudizzjarji jaghmlu tajjeb iz-zewg genituri tal-attrici.

Test tad-DNA.

Fil-mertu, jirrizulta minghajr ebda ombra ta’ dubju li l-konvenut E huwa effettivament il-missier bijologiku tal-attrici. F’kawzi ta’ filjazzjoni t-test tad-DNA huwa meqjus bhala l-aqwa prova. Il-kawzali tal-attrici gew sodisfacentement ippruvati u ghalhekk it-talbiet attrici jisthoqq li jigu akkolti.

Decide.

Ghal dawn il-motivi taqta’ u tiddeciedi din il-kawza billi filwaqt li tichad l-eccezzjonijiet tal-konvenut D E u tiddisponi mir-risposta guramentata tal-konvenut Direttur tar-Registru Pubbliku,

1. Tilqa’ l-ewwel talba u tiddikjara li l-konvenut D E huwa l-missier naturali tal-attrici A B C nee’ G.

2. Tilqa’ t-tieni talba u tordna korrezzjoni fl-att tat-twelid tal-attrici fis-sens illi jigu kancellati l-kliem “unknown father” u minflok jitnizzel bhala missier l-attrici, isem u kunjom il-konvenut D E bil-konnotati kollha tieghu

3. Tawtorizza lill-attrici sabiex tirritjeni l-kunjom “C”.

Bl-ispejjez jithallsu in kwantu ghal nofs mill-konvenut D E u in kwantu ghan-nofs l-iehor mill-kjamat in kawza A G.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------